Debreczen, 1898. XXV. évfolyam 85. sz. Szerda, április 13.

Előfizetési árak:
Egész évre 10.— frt
Félévre 5.— „
Negyedévre 2.50 „
Egy hóra 1.— „
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Főpiacz, a városházzal szemben.

Hirdetések:
Egy hasábos petit soronkint 5 krjával számittatnak.

KÖNYV-TÁRA

Emlékezés.

— április 13.

Pompás, tündéri látvány volt, mely méltán sorakozik ama történeti mozzanathoz, mikor a magyar karok és rendek Magyarország halhatatlan királynéjának, Mária Teréziának, birodalma és a habsburgi monarchia megvédelmezésére életüket és vérüket felajánlották; magasztos kép volt, mely az ország nagyjait és előkelőit és a nemzet választott képviselőit egy emlékezetes ülésben egyesitette, képe a magyar nemzet nagyságának, fényének, egyetértésének és hatalmának, amint aranytól duzzadó diszruhában lelkesülten felemelkedik és kalpag-lengetve dörgő éljen-t kiált a királyra, kinek hosszu életéért minden magyar sziv az egekhez forrón esdekel.

Mert a mai nap nagy, valaha alig sejtett fontossággal bir; a király és a nemzet szive példátlanul szivélyes módon találkozott; nem áldozatkészségről, nem a jövőt illető örvendetes reménységről, nem is a jelen valamely boldogitó eseményéről van szó, hanem egy dicsőséges korra való visszaemlékezésben találkoztak a szivek.

A magyar szabadságért és alkotmányért vivott nagy küzdelem óta, 50 év lefolyása alatt számtalanszor kellett e nemes nemzetnek a feledés fátyolát boritania ama dicső kor legfényesebb eseményei fölé és 33 év előtt, hires husvéti czikkében, Deák Ferencz, később gróf Andrássy Gyula hivta fel a nemzetet, hogy boritson fátyolt a Magyarország függetlenségéért vivott harcz sötét pontjaira. Ma szabadon és nyiltan kijelentette Ő Felsége, hogy a dicsőséges magyar nemzettel ugyanazon viszszaemlékezésnek hódol, nem feledés, nem fátyolboritás hanem közös büszkeség emeli ma az 1848. évre való visszaemlékezésben a király és az ő hü nemzete szivét.

Hogy ez igy történt, hogy fátyolra többé nincs szükség, az legnagyobb érdeme a mostani kormánynak, amely szakadatlanul azon törekedett, hogy a királyt és nemzetet egymáshoz közel vigye s ama napon, midőn büszke megemlékezésben örvendve és lelkesülten egymáshoz simulnak a szivek, a legnagyobb elismerést a saját nyugodt öntudatukban találják meg e gondviselésszerü férfiak, a kik a közös megemlékezésnek ezt az ünnepét előidézték és a feledés jótékony fátyolát feleslegessé tették.

Az országgyülés felirata méltatja 50-ik évfordulóját a nagy percznek, melyben az 1848-diki szabad vivmányok megnyerték a királyi szentesitést; de igazi és nem mulandó nemzeti ünneppé ama királyi szavak által lett e nap, melyek a trónról közvetlen a képviselőknek, közvetve azonban az egész nemzetnek hirdetik az üzenetet, mely ama történeti nevezetességü nap fontosságát hangsulyozza és az 1848 iki törvényeket elismeri annak a szilárd alapnak, melyen a magyar állam emelkedik, mert „miután megállapittatott azon mód, mely szerint a magyar koronám országai és a többi királyságaim és országaim közt létező közös ügyek alkotmányosan kezelhetők és a kölcsönös védelem tekintetében a pragmatica sanction alapuló kötelezettségek teljesitendők, valamint Magyarország és társországai között is a közjogi viszony állandóan rendeztetett, — valóban az 1848. évi törvények átalakitó hatása teremtette meg azt az alapot, melyen magyar koronám országainak ujabbkori állami léte nyugszik és azoknak szellemi és anyagi fejlődése oly örvendetesen halad“ —

TÁRCZA.

1848-iki emlékek.

— Jókai Mórtól. —

Semmit sem feledtünk, semmit sem titkolunk el, a mi megtörtént. A mi harcz volt, becsületes harcz volt, tiszta czélu, nemes irányu küzdelem; ami dicsőség volt benne, emlékezetes marad az, az idők végeig.

Ötven év mult azóta. A kik részesei voltunk e nagy küzdelemnek, megfogytunk, megtörtünk, hideg ősz dere takarja fejünket; de azt a régi lángot az sem oltja ki szivünkből: a szabadság lángját.

Megharczoltunk érte, megszenvedtünk érte, leróttuk a zsoldját, okultuuk a tapasztalásából, megtanultuk, hogyan kell a hazát, szabadságot nem csak szeretni, de meg is tartani.

Mi öregek, nyugodt szivvel tudunk a multba visszanézni s a jelent meglátni. Dicső volt a harcz; de a béke dicsőbb.

Ellenségeink szidalma legjobban magasztal bennünket.

A magyar nemzet a trónnak legerősebb támasza volt. Hogy ez a trónemelő titán nem egy agyaglábu kolossz, hanem egy harczi aczélokból összevert szobor, annak tanuja a történelem.

A midőn a történelem adatait összegyüjtjük, nem a duló szenvedélyeket élesztjük fel vele. Ezt a gyüjteményt bizton letehetjük a trón zsámolyára ezzel a szóval: „ime, itt egy csupa hősökből álló nemzet, egy csupa honfiakból és honleányokból álló nép, mely igy tudott, mikor kellett, harczolni és áldozni a szabadságért, — igy tud majd, amikor kelleni fog, harczolni és áldozni a királyáért és hazájáért!...“

*

E napokban kaptam egy sok oldalra terjedő levelet Szécs városából. Irója a régi jó táblabiró alakjai közé tartozik, a mit bizonyit levelének diák befejezése: „Et nunc dixi et scripsi poetae nostro laurento, faciet, inspirot ille alios, ego salvini animam meam, et maneo admiratione et cultu pleno carde, servus humillimus Ludovicus Bossányi.“ (És most megirtam ezeket a költőnek, tegyen vele, lelkesitsen másokat, én lelkemet megszabaditám, maradok stb. Bossányi Lajos.

Levelének kezdetén azt az eszmét hozza fel, hogy festőink számára mennyi megörökitésre méltó jelenet kinálkoznék szabadságharczunk dicsőséges epizódjaiban.

Három ilyen kiváló hősjelenetet emlit fel, melynek szereplőit személyesen ismerte.

Az első Zeyk Domokos mesés küzdelme, melyben a vesztett ütközet után Bém vezér menekülését védte egyedül, egymagában egy egész szotnia kozák ellenében. A mocsári uthoz egyedül az a rozoga hid vezetett. Zeyk Domokos az ellene rohanó kozákokat egyenkint levagdalta. Ekkor a kardja ketté törött. A kozákok hetmanja odakiáltott hozzá, hogy adja meg magát! s megtiltá a kozákoknak, hogy őt megöljék. Erre a hős kihuzta nyeregkápájából a pisztolyát; „Élve nem s azzal főbe lőtte magát.

Ezt a hőstettet én még 1850-ben leirtam a Szilágyi Sándor „Magyar irók füzeteiben“. Kazinczy Gábórtól hallottam.

A második hősjelenet a báró Riedesl és Sebő közötti.

Sebő közel rokona volt a levélirónak, ki gyakran megfordult szülői házánál; ugyanott Riedesl is tett látogatást kétszer, mind a ketten jó barátok voltak; tisztek a Walmoden vértes ezrednél.

Riedesl volt a vértes ezred legmagasabb férfia valóságos óriás: hasonlitott Wekerléhez arczban és alakban, de még magasabb volt. Nem is könnyü volt számára paripát találni, mert a rendes küraszir fő letörött alatta. Végre találtak egy neki való lovat, mely még egy marokkal nagyobb volt a rendeseknél, kemény száju rossz természetü állat, rugott, harapott, csökönyös volt; de birt aa terhet.

Sebő pedig alacsony zömök termetü férfi volt, a kik ismerték, Győrffy Gyula képviselőhöz hasonlitják.

A szabadságharcz alatt a két jó barátból két jó ellenség lett. Riedesl őrnagy

mondja a király. Ez alapon a továbbfejlesztésben támogatásáról biztositja a nemzetet a király és Isten áldását kéri törekvéseire. A nemzet őszinte szivvel csatlakozik ez imához, azzal, hogy az Isten adjon hosszu életet I. Ferencz Józsefnek, kivel a jelenre és jövendőre nézve és a multra való visszaemlékezésben is az egész nemzet egyetért.

— **A spanyol—amerikai konfliktus.** A hatalmasságok nagy erővel dolgoznak Madridban, hogy engedékenységre birják a spanyol kormányt, mig Washingtonban azon igyekeznek, hogy a spanyol engedményeknek megfelelő magatartást eszközöljenek ki Mac Kinleytől.

Az eredmény Madridban teljesen kielégitő, Spanyolország kész elmenni a legszélső határig, hogy elkerülje a háborut; Európa ezért elismeréssel tartozik első sorban Mária Krisztina regens-királynőnek, a ki immáron személyesen vette kezébe a tárgyalás vezetését, bátran szembeszállva még saját minisztereivel is.

Döntő bizonyiték Spanyolország szándékaira nézve, hogy a spanyol kormány elhatározta a fegyverszünet kihirdetését Kubán.

Ez egyik lényeges követelése volt az Egyesült-Államoknak és Spanyolország kezdettől fogva hajlandó volt a fegyverszünet megadására, azzal a föltétellel, hogy a fölkelők kérjék. Ime elállott ettől a föltételtől és saját jószántából kinálja oda a fegyverszünetet.

Most már az a kérdés, micsoda magatartással felel az Unió Spanyolországnak erre a lényeges eredményére? Ha ezután is makacsul ragaszkodik korábbi engesztelhetetlen álláspontjához, akkor a világ közvéleménye tisztában lesz azzal, hogy kire háritsa a felelősséget a háboruért. Spanyolország minden körülmények között magáénak mondhatja az erkölcsileg kedvezőbb pozicziót.

A kongresszus tegnap tényleg megkapta az elnök üzenetét. Ez az üzenet sajátságos terméke a diplomácziai ügyeskedésnek. Fenyegető próbál lenni, hogy csititsa a mesterségesen fölizgatott közvéleményt és biztositsa Mac Kinleynek nehéz állását, a mellett azonban világosan kitetszik belőle, hogy minden vérszomjas lárma ellenére Amerika szintén fázik a háborutól. A yankeenek igaza van, ha megszivleli a Journal de St. Petersbourg figyelmeztetését, hogy az Egyesült-Államok anyagi vesztesége háboru esetén nem fog arányban állani az elérhető eredménynyel.

Zsigmond Sándor beszéde

a melyet Hajduvármegye székházában április 11-ikén elmondott.

A vasárnap lezajlott debreczeni hazafias ünnepségek magasan kiemelkedő két mozzanata volt a Zsigmond Sándor és Komlóssy Arthur beszéde. Tegnap csak az utóbbit közölhettük, most azonban már abban a szellemes helyzetben vagyunk, hogy olvasóink gyönyörüségére ideirhatjuk a *Zsigmond* Sándor esperes beszéde javarészét is.

Zsigmond Sándor beszéde első részében az orátor ékes nyelvezetével és a kritikus éles elméjével tartott szemlét a magyar nemzet ujjászületését megelőző kornak eseményei és szereplői felett. Lángoló lelkesedéssel rajzolta az 1848. korszakalkotó alkotásokat s ezek után igy folytatta:

E törvényekkel tehát kezébe jutott a magyar nemzetnek az önrendelkezési jog. Nem annak a nemzetnek többé, mely 1848. előtt a név alatt értetett, hanem az összes, a választalaktól, nemesi kiváltságoktól megszabaditott, a szivében, érzelmeiben, nyelvében és jogaiban s kötelességeiben egységes magyar nemzetnek. Az a nemzet, az a *kiváltságos* nemzet, mely e törvények szentesitése előtt birta magyar országot birta kiváltságainál fogva, birta mint törvényhozó, uralkodó, igazságszolgáltató, vádat és büntetést teljesitő kiváltságos osztály, soha nem volt nemesebb, soha nem volt emberi mivoltának oly magaslatán, mint mikor lemondott kiváltságairól, lemondott kizárólagos uralmáról s megosztotta a jogot, melylyel addig birt, megosztotta a közterhet, melyet azelőtt nem viselt, megosztotta állását, melyben oly erős volt azokkal, kik jog nélküli vérei s a közterhek alatt roskadozó alattvalói voltak.

De vajh! Megért-é rá? Eljutott-é már ekkor általában annak a nemzetnek egész zöme, a müveltség azon fokára, melynek birtokában önkényt, önmaga törje szét a társadalmat addig megosztó, szét választó falakat; eljutott-é a müveltség azon magaslatára, hogy tisztán megértse, felfogja kiváltságai között azon félszeg helyzetét, melyben tehetetlenül vergődött — a hatalom által is felülről, a megterhelt néptől is nyomattatva alólról?

És ha nem volt megérve is rá, ha nem jutott el az értelmiség azon magas fokára, ha csak a tömeg, a féktelen mob uralmát keritette felszinre, anélkül hogy mérsékelni képes lett volna annak rombolásait, ha nem volt meg a kellő őszintesége ama nagy áldozat meghozatalára: ugy bizony a szabadság ama törvényei által csak rontott saját helyzetén, anélkül hogy segitett volna azon társadalmi osztályon, melyet magához, a nemzet testébe felvenni kivánt.

De ne beszéljünk most erről, hiszen azt mondják és igazuk van azoknak, akik mondják, hogy a társadalmi nagy átalakulások sohasem mentek keresztül forrongások nélkül. De mint a vihar megtisztitja a romlott levegőt, ugy ezek a forrongások is alapjában megrázkódtatják ugyan, de ujjá is szülik a társadalmat.

A mult századvégi franczia forradalom borzasztó pusztitásokat vitt véghez; lerombolt sok emberi kéz alkotta müremeket; vér és tüz járt nyomában mindenütt és minden ellen, mely a féke vesztett, szilaj szabadságnak utjában állt, de kimutatta s lerombolta egyszersmind azon félszegségeket is, melyeket a társadalomban fentartani, az állam megerősödésének veszedelme nélkül, nem lehet. Az ugyanazon nemzettesthez tartozó elemeket, melyeket születés, rang, kiváltság és vagyon törvény által megkülönböztetett, szét tagolt, elválasztott egymástól, egyesitette ama nagy eszmében, melyet az egyenlőség és testvériség szavaival kiáltott bele a világba. Az absolut uralomra törekvő

---

lett a vérteseknél, Sebő kapitány a huszároknál.

A bicskei és isaszegi ütközetek előcsatározásai alatt, melyekben mindkét fél lovassága müködött, egy nap a feneketlen sár miatt kénytelenék voltak pihenőt tartani. Két patak s ezen két kis hid képezte az elválasztó vonalat: az ellenfelek egymást jól láthatták.

A magyar tiszteknek jó lovaik voltak s a telivér paripa türelmetlen lesz az istállózástól. Sebőnek eszébe jutott, hogy megjártassa a „Buczkó“ nevü paripáját, végignézve az előőrsök láncolatát. Mikor ezt bejelenté Aulich tábornoknak, az épen a maga lovával bajlódott. Kitünő paripa volt a „Gesztes“, de meg volt bomolva a pihenéstől; nem akart engedelmeskedni. Sebő felajánlotta a tábornoknak a maga „Buczkó“-ját, cserébe elvállalva a „Gesztes“-t, hogy majd kilovagolja ő abból az istállótüzet. (Az ezred legjobb lovasa és idomárja volt.) Aztán mintegy félóráig iskoláztatta a lovat a homokos mezőn nagy és kis körökben s különösen gyakorolta a karakolirozásban, a mi a lónak egy helyben való gyors körülfordulását jelenti. Ez volt a szerencséje. — Ekkor észreveszi, hogy a tulsó hidról egy vasastiszt szemüvegezi a tábori látcsövével: ő is fogja a látcsövét s felismeri vele hajdani jó pajtását, Riedeselt. Erre mind a ketten átkaptatnak a két hidon, melyet néhány száz lépésnyi tér választott el egymástól; összetalálkoznak: Sebő a szokásos üdvözlő szót: „esau“ kiáltja hajdani pajtásának. Ez azonban hirtelen kirántja a pallosát s hozzávág az ellenfeléhez.

Sebő hirtelen hátraveti a testét s ezzel elkerüli a halálos csapást, mely a nyeregkápáját érte, ketté vágva a nyeregbundát s a pisztolytartó szijat, a kard hegye mégis megsebzé a kantárfogó balkezét.

Erre Sebő hirtelen kirántja a kardját s lovát gyorsan karakoliroztatva, visszakézzel, balrul jobbra ugy vág Riedesl nyakához, hogy az óriás holtan fordul le a nyergéből.

Mind ez egy rövid percz müve volt.

Hanem a költők ebből hosszu nagy tusát csináltak, melyben a két bajvivón kivül még a paripák is részt vettek, egymást harapva; s ezt a festők sem engednék el. Tény az, hogy Riedesl óriás lova megharapta a „Gesztes“-t, de már a lovasa eleste után, mikor Sebő magával hurczolta. A széthasitott nyereg a levéliró tulajdonába jutott s látható a 48-iki emlékek muzeumában.

Ezzel a párbajjal a csatatéren lett eldöntve annak a napnak a végzete. A vasasok visszavonultak Isaszegre.

*

A harmadik képtárgynak ajánlja a levéliró Simonyi Simkó, Bem hadsegédének azt a bravurját, melyben a vizaknai ütközet előtt egymagában kémszemlésző Bem tábornokot a lesből előrohanó ulánusok közül kiszabaditja Tizen voltak a dzsidások, Simonyi Simkó egyedül; közéjük vágott, kettőt lelőtt, hármat levágott közülök, a többit megfutamitotta. — Akkor aztán dörgő hangon odakiáltott Bem tábornokra: „ein andermal werd ich mir aber ausbitten, dass Sie sich General ohne mich wegschleichen!“ (Máskor kikérem magamnak hogy a tábornok nálam nélkül elosonjon!) „Nein, nein, mein lieber Simkó, das werd ich nicht mehr thun.“ (Nem teszem többet, kedves Simkó.)

*

Hány ilyen lefesteni való tárgy van még az ötven év előtti hőskölteményes igaz történetében.

A minő Puchli huszárkapitány hőstette, a ki egy svadron huszárral két óra hosszat verte vissza a megujitott rohamát öt svadron svalizsérnek, a Tápió hidját védelmezve, mint Horatius Cocles! mig az ezrede megérkezett. Ez is meg van örökitve a fővezér napi parancsában. Hát annak a huszár közvitéznek a dolga, a kit a harcz hevében sürgős levéllel küldtek a főhadiszállásról az alvezérhez. Utját állta egy hid alatt lesben álló három svalizsér: el akarták tőle venni a stafétát. De biz ő nem adta oda: inkább kettőt levágott közülök, a harmadiknak utána küldé véleményét, s ugy tért vissza a válaszszal, meg két sisakkal és egy elfogott paripával.

A kik ezeket élő szemmel látták, még élnek és bizonyságot tesznek róla.

zsarnoki elnyomás mindent, még az emberi elmét is bilincsekbe verni törekvő tulzásai ellen a szabadságot, a gondolatban és cselekedetben nyilvánitható szabadságot, törvény által mindenkinek biztositott szabadságot, az önrendelkezési jogot követelve, a társadalomnak és benne az egyes egyénnek.

És azok az 1848-iki törvények is ilyenek voltak. Küzdelem igen, de tulzás nem előzte meg s voltak, bizony voltak lelkes apostolai, akik hitték, remélték,, hogy nem is fogja követni. Csalódtak csalódtak, keservesen vérükkel, életükkel fizetve gazdag reményükért.

A szabadságnak amaz üditő szellője, mely akkor 50 év előtt érinté e nemzet homlokát, nem birta elüzni, nem birta elseperni végképen a szabadság ellenségeit s kik ezen, a szó legnemesebb értelmében vett sociális törvények megalkotásához nem az igaz őszinte sziv önfeláldozó lemondásával járultak, kik nem birták elszivelni, hogy egykor valahára legyen már igazán önmagáé a magyar; kik az egyéni és gondolat szabadságot, a törvény előtti egyenlőség embert felemelő méltóságát s az emberben az isten képére alkotott valóságot, nem az emberben, hanem csak a bársonyban, nem Isten áldott ege alatt, hanem csak a palotákban keresték: megfelejtkezve mindenről, igyekeztek lerombolni, megsemmisiteni azt, ami az embernek, ami egy nemzetnek elévülhetlen, Istentől nyert joga, hogy szabadságát, egyenlőségét s testvériségét, egymáshoz tartozását biztositsa.

Szomoru napok voltak azok a magyar nemzetre nézve. De régi dicsőségéhez, elhagyatott bár és testvértelenül, szétszórt hajával és véres homlokával ott állott, hol a nemzeti nagy létnek csak a nyers erő, a szuronyok ádáz hatalma vethetett véget.

Ki hitte volna akkor, ki merte volna remélni, hogy azon ádáz harcz után, elvesztve legjobbjait, megfogyva erejében, vagyonában, megtizedeltetve gyermekeiben: ma 50 év mulva, ünnepeljen e megfogyott, de meg nem tört nemzet, ünnepeljen azon törvények emléke felett, melyeknek egységes nemzetté tömörülését köszönheti s ünnepeljen azon koronás király hozzájárulásával és akaratából, ki, mint „nemzetünk kedveltje“ vett részt ama törvények szentesitésénél, ki megtalálta a fonált, mely 1848. közepén megszakadt s harmincz éve mult, hogy mint böles király, mint hü magyar népének szerető édes atyja, az alkotmány iránti legnagyobb tisztelettel, mint a legelső magyar ember jár előttünk. Ki hitte volna akkor, hogy e nemzet, melynek törvényhozó testülete, itt, épen e város falai között trónvesztettnek nyilvánitotta azt az uralkodót, mint aki a magyar nemzet jogait a fegyver élére vetette, ugyanazon uralkodót ma, ama nemzet-ujjászülő törvényalkotás emlékénél, mint a legalkotmányosabb uralkodót tisztelhesse, tisztelhette azzal a szeretettel, hálával, megbecsüléssel, melyet a korona gondjaiban becsülettel, kötelesség tudattal megőszülve, a magyar nemzettől megérdemelt s ki hitte volna, hogy ugyanaz az uralkodó eljöjjön ehez a nemzethez, kezet fogjon vele, együtt ünnepeljen vele ujjászületésének felszázados emlékeinél és törvénybe igtassa ama nagy alkotás emlékét, az uj, a nemzeti Magyarország megalkotásának emlékeit.

Én azt hiszem, tek. vármegyei közgyülés, hogy e tényben emelkedett nemzetünk, a tényben emelkedett törvényhozásunk s e tényben emelkedett felséges királyunk a helyzet igaz magaslatára, melyben egymást megértve, a kölesönös bizalomtól erőt meritve munkálhatjuk e haza fejlődését, virágzását.

Most, most mondhatja el igazán a koronás király, mit dicső elődje mondott az 1848-iki törvények szentesitésekor: Hü magyar nemzetemnek szivemből óhajtom boldogságát, mert abban találom fel a magamét is, és megtoldhatja ezzel: Én és a nemzet, a félreértések szülte küzdelmek után, megtaláltuk az összekötő kapcsolatot, a jogfolytonosságot 1867-ben s ha volna valakinek szivében kétely a felett, hogy amit a nemzet boldogságának elérhetésére megkivánt, én azt megtagadtam volna némuljon el, mert ime királyi szavammal erősitem, szentesitem ama nagy alkotások emlékét, mert bizalmam van az iránt, hogy ma már a nemzet megért engem, meg is érett rá, legyen nagy, legyen szabad és legyen boldog vele.

De elmondhatja a nemzet is: A király iránti hüség és tiszteletből erőt meritve, a rajtunk fekvő felelősség s kötelesség érzetéből meghajlunk a király nagysága előtt s egy szivvel-lélekkel kiáltjuk: Éljen a király s boldoguljon a haza!

Zola — az uj pörről.

— Saját tudósitónktól. —

Páris, áprijis 12.

Zola Emilt, a Temps egyik munkatársa meginterwiewolta. Zola az ő ujabb pöréről a következőket mondotta:

A haditörvényszéknek két dolog közül kellett választania, a melyek egyike a másikat kizárja. A haditörvényszék mindkettővel élni akar. Be akarja adni a panaszt a sajtóbiróságnál és azonkivül töröltetni akar a becsületrend névsorából.

En abbeli nézetemnek, hogy Dreyfus ártatlan, elég hangosan és nyomatékkal adtam kifejezést. Az esküdtszék eljárásom felett elég kemény itéletet mondott, és hogy ha a biróság előtti eljárást a semmitőszék alaki hiba miatt megsemmisitette is. azért az esküdtszék verdiktjének erkölcsi hatása még mindig fennáll. Ha ezzel nem elégszenek meg ellenfeleim, ugy ők fogják viselni a felelősséget azért a rendzavarásért, a melyet a második per elő fog idézni, nem pedig én.

Hogy mi módon fognak eljárni a második perben, az egyelőre még bizonytalan. E tekintetben még nincsenek megállapitott terveim. Annyi azonban bizonyos, hogy a védelem jogainak hathatósabb biztositására Mernard semmitőszéki ügyvéd, a ki a semmitőszéknél képviselte az esküdtszék verdiktje ellen beadott panaszomat, szintén csatlakozni fog Labori és Clemenceau ügyvédekhez, eddigi védőimhez. A második per előrelátott következményei nem fognak visszariasztani attól, hogy az igazság védelmében továbbra is felvegyem a küzdelmet.

A per ujrafelvételénél teljesen ki fog derülni ellenfeleim helytelen eljárása, mert ezuttal nem lehetséges bizonyos, nekik kellemetlen tényeknek a per tárgyából való kizárása és ezuttal ugy a sajtóban legujabban felmerült s nagyon preczizen fogalmazott vádak, valamint a titkos okmányok ügyében feltétlenül kérdéseket fognak a tanukhoz intéztetni. A Zola-pert egészen abszorbeálja majd a Deryfus-per. Semmi sem ingathatja meg abban, hogy végül mégis csak sikert fognak aratni küzdelmemmel.

Zola és Perreux, az Aurore szerkesztője, már megkapták az idézést az ujabb sajtóper tárgyalására. E szerint a tárgyalást május hó 23-án tartják meg, de nem Párisban, mint az első pert, hanem Versaillesben, mert a sajtóper tárgyalását ide lehet áttenni, ha az inkriminált sajtótermék elhatolt egész eddig. A legelső, a mi ennél a rendelkezésnél szembe ötlik, az, hogy Versailles-ban csupa katona lakik.

Zolát ezuttal tudvalevőleg január hó 13-iki nyilt levelének csak egyetlen passzusa miatt fogják perbe, a mely igy hangzik:

„Egy hadi törvényszék merészelt egy Esterházyt parancsszóra felmenteni; ez az igazság hatalmas arczulcsapása.“

Igazán jellemző. hogy a sértésektől hemzsegő hosszu levélből csakis ezt a pár sort választották ki, a mivel nem akarnak egyebet elérni, mint azt, hogy az uj per teljesen az Esterházy-perre legyen szoritható és igy a Deryfus ügynek a perbe való belevonása teljesen el legyen kerülhető.

SZINHÁZ.

Lili.

A poetikus gyermekszerelem egyik bájos alakja a Lili. A szubrette-ek e szerepben aratják legszebb sikereiket. *Kaposi* Józsa is, mint a debreczeni szinház ujonnan szerződtetett szubretje, jól tette, hogy e kedves, rokonszenves szerepben kezdte meg ismételten müködését. A közönség, amely szereti a változatosságot, megtöltötte a szinházat és a várva várt uj énekesnőt élénk taps üdvözölte, a tisztelők gárdája pedig gondoskodott a külső dekórumról is: koszorut, virágállványt, csokrot adatott át a jeles énekesnőnek.

Kaposi tehetsége tagadhatatlanul szépen fejlődik s ma már igazi sikerekre is hivatkozhatik. Routinos játéka, pajzán kedve és alakitó tehetsége: azok a föltételek, amelyekkel biztositja magának a sikert. Ha kissé egyszerübb, természetesebb, közvetlenebb tudna lenni, még élénkebb volna a hatás, de igy is szivesen konstatáljuk, hogy a közönség jól fogadta, felvonások után sürün tapsolta, sőt játék közben is kifejezte tetszését. Haladásról tett bizonyságot nemcsak az énekben, de játékban is.

Igen sok kedves vonással tudta jellemezni Lilit s ha nagyobb természetességre törekszik, a jóakarók tüntetése nélkül is számithat őszinte elismerésre.

Szentes János a trombitást játszotta, mivel erre a szerepre jelenleg, amikor már van szubrett, nincs alkalmas szinész. Szentes ebben a szerepben is, amely egyáltalán nem alkalmas az egyéniségéhez, bebizonyitotta, hogy tele van jóravaló törekvéssel. A hibáiért elnézést érdemel, azért pedig, ami jót adott, dicséretet. A harmadik felvonásban, amikor az egykori trombitás, mint tábornok jelen meg, még a legelfogadhatóbb volt.

Sziklay az első felvonásban pompás volt, de a második és harmadik felvonásban nem tudta kedvessé tenni a lump öreg ur alakját.

Serfőzi Zseni, F. *Csigaházy* Etel, *Fenyéri*, *Bartha* szintén jók voltak. Ez utóbbi gondos maszkban jelent meg és igen karakteresztikusan adta a komolykodó férjet.

Bizunk benne, hogy jövőre *Komjáthy* megfelelően kiegészíti társulatát. Szerződtet négy énekesnőt és a trombitás szerepét nem Szentessel játszatja el, akit a tehetsége más szerepkörre utal.

* **A nagybeteg tragika.** Jászai Mari szinmüvészetünk büszkesége, mint sajnálattal értesülünk, beteg. Balkarján egy daganat támadt, melynek gyógykezelése miatt orvosai tanácsára két nap előtt a városligeti fasorban levő dr. Grünwald-féle szanatoriumba vétette föl magát. Az orvosi vizsgálat a balkar belső felületén egy álképletet talált, melynek kiirtása, szükségesnek mutatkozott. A mütétet ma délben dr. Barta és dr. Irsai egyetemi tanárok végezték dr. Kubinyi segédlete mellett. A mütét narkozis mellett folyt le. Az álképlet eltávolitása után rostos daganatnak (fibroma) bizonyult. A szeren-

csés lefolyásu mütét után a müvésznő csakhamar magához tért és környezetével társalogni kezdett. Miután a sebet bekötözték, a beteget egy első emeleti kórszobában helyezték el. Teljes fölgyógyulása néhány hetet vesz igénybe.

* **Szép Meluzina.** Erre a látványos szinmüre készül most a szintársulat nagy apparátussal. A főbb szerepeket a társulat első rendü tagjai játszák. Az igazgatóság uj diszleteket hozatott. A czimszerepet *Fáy* Flóra játsza.

* **Szocziáilsta szinmü.** Géczy István, talentumos népszinmüiró most egy szocziálista tárgyu népszinmüvön dolgozik, mely valószinüleg az őszön kerül szinre a Népszinházban. Czime: Az anyaföld.

* **Két hét müsora.** Pénteken leszállitott helyárakkal a Hadak utja, szombaton a Gésák operett kerül szinre. Vasárnap délután: Trilbyk bohózat, este: Rezervisták, énekes vigjáték. Hétfőn: Kis alamuszi, operett. Kedden: Cziterás, operette. Szerdán: Lili. Csütörtökön: Aszalai uram uram leányai. Pénteken, szombaton, vasárnap: Szép Meluzina, látványosság.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenőr" eredeti távirata. —

Égiháboru.

Nagybecskerek, április 13. Ma hajnalban óriási égiháboru volt. Mogyoró nagyságu jég esett, mely rengeteg kárt okozott főként a gyümölcstermésben. A villám többször lecsapott.

Öngyilkos földmives.

Nagybecskerek, április 13. Paue Pál csőszteleki földmives felakasztotta magát és meghalt. Öngyilkosságának oka életuntság.

Az önálló vámterület.

Budapest, április 13. Az iparosok és kereskedők országos kongresszusa ma lanyha érdeklődés mellett folytatta tanácskozásait az önálló vámterület érdekében. Elhatározták, hogy felszólitják érdekében a testületeket, hogy képviselőink utján a képviselőháznál kérvényezzék az önálló vámterületet.

Az udvar visszatérése.

Budapest, április 13. A király, aki másfél napi itt időzés után elutazott körünkből május 9-én tér vissza Budapestre. Akkor az egész udvartartás ideérkezik és ő Felsége két három hetet tölt a budai várban.

Gladstone haldoklik.

Budapest, április 13. Hawardenből szomoru hirt kaptunk. A angolok legnagyobb államférfia, a great old man, utolsó napjait éli. Az orvosok minden tudása csak arra szoritkozhatik, hogy türhetőbbé tegyék szenvedéseit és némileg csillapithassák fájdalmait. A „nagy öreg" várja halálát. Nyugodtan, párját ritkitó komolysággal várja. Egy szép nap estéjének véli, Gladstone buzgó keresztény volt mindenkor. Hitt, szeretett, remélt. Egy egész ország, az egész világ néma rokonszenvvel kiséri vivódását. Hatvan évig folytatott politikai tevékenységének minden egyes nagy sikerét ismeri mindenki. Az elnyomottak és a fölszabadultak — az irek, a keleti keresztények, a görögök, olaszok — a kik üdvüket Gladstonenak köszönhetik, a kik az ő intervenciójától várták szabadságukat, most hálával eltelve néznek Hawarden felé. Mily erőt és elégtételt nyujthat ez egy aggastyánnak, a ki a már nyitott sir felé halad. Mily élvezete telhetik abban az érzésben, hogy nemcsak hajdani ellenfelei tisztelik és bámulják, hanem szeretete, hálája, rokonszenve kiséri őt mindazoknak, a kiknek ügyét támogatta, a kiknek érdekeit védte, a kiknek jogait visszaszerezte.

NAPI HIREK.

Fazekas Mihály emléke.

— A Csokonai-kör ünnepélye. —

Debreczen, április 13.

Emlitettük, hogy április 17-én emlékezetes irodalmi ünnepélyt tart a Csokonai-kör. Ekkor leplezik le *Fazekas* Mihály lakó- és halálozási helyén a diszes emléktáblát, amelylyel a Csokonai-kör kegyelete teszi külsőleg is maradandóvá *Ludas Matyi* halhatatlan szerzőjének emlékét.

Debreczen közönsége, mely mindenkor méltányolta nagy fiai érdemeit, bizonyára tömegesen jelen meg az irodalmi kegyeletnek e szép hálaünnepén.

A mag, a melyet Fazekas elvetett azon eszmékkel, amelyek Ludas Matyiját átlengik, hála a magyarok Istenének, termékeny talajba hullott. Csokonai után Fazekas érdeme kiváltkép, hogy az irodalom a magyar nép lelkéből és szivéből táplálkozott és nőtt nagyra.

Érdemeit április 17-én örökitik meg azon háznál, melyben a költő élt és meghalt.

A Csokonai-kör ez ünnepélyre a következő meghivót küldte szét:

Fazekas Mihálynak, a Ludas Matyi halhatatlan szerzőjének egykori lakó és elhalálozási helyét (Debreczenben Piacz-uteza — sz. jelenleg az ipar- és kereskedelmi bank tulajdonát képező házat) Tóth András szobrász által keszitett emléktáblával jelöli meg a Csokonai kör, melynek 1898. évi április hó 17-én vasárnap tartandó

leleplezési ünnepélyére

a kör tagjait s a nagy közönségét tisztelettel meghivja

a Csokonai-kör elnöksége.

Az ünnepély sorrendje:

1. *Hymnusz.* Énekli a debreczeni dalegylet.

2. *Emlékbeszédet* mond *Géresi* Kálmán.

3. *Ludas Matyi szülőháza*, költemény irta és előadja *Benedek* János.

4. *Emléktábla átadása. Széll* Farkas a Csokonai-kör elnöke által a háztulajdonos ipar és kereskodelmi bank igazgatósága részére.

5. *Csokonai dalok.* Énekli a debreczeni dalegylet.

Az ünnepély kezdete délelőtt 11 órakor.

—

— **A szent-György-napi vásár.** Az áprilisi, szent-György-napi vásár e hó 18-án kezdődik. Az egyes iparczikkekből a vásárokat a következő sorrendben tartják meg: April 18., 19., 20. hétfő, kedd, szerda: bőr, gyapju, méz, dió stb., továbbá toll, iparczikkek, gabonanemüek és mindenféle terményvásár. April 21—22. csütörtök, péntek: juhvásár. April 23—24. szombat, vasárnap: sertésvásár. April 24—25. vasárnap, hétfő: lóvásár. April 25—26. hétfő, kedd: baromvásár.

— **Rendkivüli közgyülés.** Debreczen sz. kir. város törvényhatósága 1898. április hó 21-ik napján délelőtt a városháza nagytermében rendkivüli bizottsági közgyülést tart, melyen a Kis-ujuteza elején levő 1757. sorszámu Áron-féle teleknek, továbbá a Széchenyi-utczai 1804. sorszámu Antal-féle teleknek a város részére megszerzése ügyében névszerinti szavazással fognak határozni.

— **Uj vonatok a debreczen—büdszentmihályi vonalon.** A debreczen—büdszentmihályi vasutvonalon Debreczen—Nánás közt május 1 től kedve két uj vonat fog közlekedni, mind a kettő a déli órákban. Az érdekelt hajduvárosok lakóinak az az óhaja, hogy a két uj vonat közlekedése igy vétessék fel a menetrendbe, hogy az egyik már Nánásról déli 12 órakor érkezzék Debreczenbe; a másik meg háromnegyed 1 órakor indujon, mikor Nánás felé, hogy igy a Szatmár és Nyiregyháza felől jövők hazautazhassanak e közvetlen átrakodás mellett. Ezt az óhajtást ajánljuk az üzletvezetőség s a vasutigazgatóság becses figyelmébe.

— **V. H. O. Sz.** A vidéki hirlapirók szövetsége május 8-án délelőtt 10 órakor Temesváron tartja évi rendes kőzgyülését, az ottani vármegyeház közgyülési termében. Az elnökség értesiti a szövetség tagjait, hogy a kinek bérletjegyük nincs, a temesvári utra időszaki jegyet eszközöl ki.

— **Eljegyzés.** *Weisz* Ede, géplakatos a m. á. v. gépjavitó mühelyében, eljegyezte *Weisz* Amália kisasszonyt.

— **Lóverseny.** Belépti jegyek a folyó hó 16. (szombat) és 17. (vasárnap) Debreczenben tartandó lóversenyekre Szent-Királyi Tivadar müiparáruk kereskedésében (városháza alatt) kaphatók. — Az előjegyzett páholy és egyéb belépti jegyek folyó hó 15-én (pénteken) esteli 7 óráig ugyanott kiváltandók, mert a ki nem váltott belépti jegyek azontul másoknak adatnak el. Ugyanott a tribüne rajza tájékozásul megtekinthető. — *Helyárak* egy napra: Páholy (4 üléssel) az első vagy második sorban 8 frt. Zártszék 1 frt. Ülőhely 50 kr. Állóhely 20 kr. Lovasjegy (a pályakör belsejébe) 2 frt. *Belépti jegy a tribüne előtti térre egy napra 3 frt, két napra 5 frt.* — Versenysorozatok (programm) egy példány ára 10 kr; ezek Szent-Királyi Tivadar ur kereskedésében, valamint a m. kir. főtőzsdében április 14-én már kaphatók lesznek. — *Totalisateurön való fogadások* 5 és 2 forintos tételekkel, csak is a versenynapokon a gyepen eszközölhetők.

Kellemetlenségek elkerülése végett figyelmeztetik a versenyeken résztvevő közönség, hogy belépti jegyét láthatólag viselni szíveskedjék. Bővebben a versenyekre vonatkozó hirdetésekből értesülhetni.

— **Gyilkos villámcsapás.** Óriási szerencsétlenséget okozott husvét első napján délután 4 óra tájban Nyiregyházán a jégesővel kitört villámlás. Sallai András és felesége délig a templomban voltak, onnan hazatérve, az asszony az ebédfőzéshez látott. Abban a pillanatban, amikor az asszony az ebédet a szobába vitte a villám beütött a hattyui tanyaház kéményén s megölte Sallai András. — A villámütés a fején régi sebforradás szerü, a hátán és lábain szemöles szerü foltokat hagyott. — Az asszony karját csak gyöngén érte a villám, de egy lovat, egy tehenet és egy borjut a villám agyonsujtott s felgyujtotta az egész tanyát, mely porig leégett.

— **Halálozás.** Mazur Károly gépjavitó mühely tulajdonos neje szül. Kiss Lujza asszony tegnap meghalt 37 éves korában. Holnap d. u. 3 órakor temetik a vargautczai 2230 sz. háztól.

— **A közös hadseregbeli hadapród iskolába felvétel** tárgyában kibocsátott „Pályázati hirdetmény is megérkezett a tanács katonai ügyosztályához és naponta 9 órától 12 óráig megtekinthető, valamint megtekinthető a helybeli ev. ref. főgymnasium a róm. kath. gymn. az állami főreáliskolába, a kereskedelmi akadémia és a gazdasági tanintézet igazgatóságánál is. A hirdetményből kiemeljük, hogy a bécsi, budapesti és prágai gyalogsági hadapród iskolákban összesen 300, a Károlyvárosi, Königsfeldi, lobzowi, nagyszebeni, trieszti, marburgi, libenaui, pozsonyi, insbrucki, temesvári, kameneczi, és stassi hadapród isolákban 750—600 a bécsi tüzérségi hadapród iskolákban 110 s a hainburg utász és morva fehértemplomi lovassági hadapród iskolákban 100 s igy több mint 1000 hely töltetik be, tehát csaknem minden folyamodónak alapos reménye lehet a felvételre, ha a felvételi követelményeknek megfelel és vizsgát kiállja. Folyamodványok legkésőbb f. évi *augusztus hó 15-ig* nyujtandók be a legközelebbi cs. és kir. hadapródiskola parancsnokságához. Tan és ellátási dij fejében, — melybe a teljes ruházat is bele van számitva — a tisztek, katonai lelkészek, kat. tisztiselők, zenekarmesterek s rangosztályba nem sorolt havi dijasok és altisztek fiai részére évi 12 frt tartalékos és szolgálaton kivüli viszonyban álló tisztek s polgári tisztviselők fiai után 80 frt, minden egyébb magyar és osztrák állampolgár fia részére 150 frt ezen felül a lovasok a III. és IV. évfolyamban 200 frtot fizetnek a lovaglási alapra.

— **A Tömöri Zsuzsa regénye.** Már két izben megemlékeztünk arról a szép asszonyról, ki husz évvel ezelőtt elment Debreczenből Konstantinápolyba és ott férjhez menvén, boldog családi életet élt mindaddig, mig férje a török asszonyok hálójába került és — mint felesége irja — eltörökösödött. A még mindig szép asszony ekkor szomoru leveleket irogatott haza, melyekben keserü panaszokban tör ki és zuzott szivével elhagyni készült az ő boldogsága temetőjét. Debreczenben lakó testvére megértvén a keleten lakó asszony boldogtalanságát, szeretetteljes levélben hivta haza Debreczenbe, hol kipihenheti szenvedéseit. Most ujabb hir érkezett Konstantinápolyból. Hazajön a szép asszony, de nem magában, hanem férjével, ki lemondott a török asszonyok iránt érzett vonzalmáról. Addig sirt, addig könyörgött Tömöri Zsuzsi az ő élete párjának, mig szerelmét visszanyerte. Ezt irja maga testvérének és a jó testvér örömében már tegnapelőtt meszeltette azt a kis hajlékot, mely a kis időre megtévedt férjet és feleségét befogadja. És mivel Debreczenben nincsenek török asszonyok, valószinü, hogy Tömöri Zsuzsa regénye a hazajövetellel be lesz fejezve.

— **Eltünt koldusnő.** Nádudvar községnek évek óta ösmert alakja volt *Antal* Mártha koldusasszony. Házról-házra járt, minden ajtóban bekopogtatott s sehol sem utasitotta el senki. Sajnálták, szerették a nyomorék asszonyt, ki valamikor jobb napokat is élt, de saját hibáján kivül jutott mostani nyomoruságos helyzetébe. E hó 8-án eltünt, Antal Mártha Nem ment el sehova. Vártak két-három napig, nem jelentkezett az öregasszony. Keresték, kutatták, de nem találtak rá. Nyomtalanul eltünt a faluból. A nádudvari főszolgabiróság most országosan körözteti a koldusnőt, kinek feltünő ösmertető jele, hogy „*ijesztően rut.*“

— **Mariska.** Nyiladozó, rózsabimbó. Libbenős kicsi kurta szoknyácskában járt. Vidám volt. Hangos kaczagásában, piruló mosolyában telt minden öröme annak az egy pár embernek, a ki most éjjel-nappal siratgatja a szőke kis Mariskát. Egy hónapja is elmult már, egy hónap telt el keserü fájdalommal, hogy a szép leánykát kint az udvaron látták a szülői. Akkor pattant ki az első szál ibolya a virágos kertben. azt ápolgatta. Aztán hivták, szólitották szeretettel. Nincs ; nem volt sehol. És keresték kétségbeesetten, nincs zug egész Debreczenben, a hol ne kérdeztek volna a kis Cs. Mariska felől. Nem látta senki, nem tudott róla senki. Komédiás népség vonult akkor keresztül a városon ; kint az országuton mintha látták volna arra járó emberek, hogy egy durva ember káromkodva csititgatott egy szép, szőke, zokogó leánykát . . . A kis Mariska apja elunta a sok kétséget, keserüséget. Most hivatalos uton keresteti mindenfelé a kis leányát az országban. Szőke, kék szeme van, tizennégy esztendős, suhogósra vasalt piros karton-ruha volt akkor rajta . . .

x **Egy jó házból való fiu** tanulóul felvétetik Geréby Fülöp füszerkereskedésében.

Peti czigány.

A posta gyürött, pecsétes levelet hozott ma. A ki irta hadi lábon áll sok mindenféle tudománynyal, igy a betüvetéssel. Valószinüleg vonónak nézte a tollat, olyan különböző módon vágódnak egymás mellett a betük. A primás levele a következő :

Tekintetes nacsságos Serkestő ur!

A jó Istenke álgya meg a nacsságos serkestő urat, ha ázs in pánászomat is keserves kirisemet meghalgatytya ost kinyomtatytya abba a jó ujságjába ast a kit én elpanasolok magának. Mert hát tecsesik tunynyi nagyon keserves iletye van azs ilyen seginy csigánnak mint mán én is vagyok.

Honne mán no mikó maj minden kilencz hónapja két rajkóvá saporodik a házsi zsenekarom ost a kereset meg még arra se elig, hogy magamnak uj kálápot vegyek, nemhogy azs assont kieligiesesem meg még a gyerekekrü gondoskonynyi tunnék.

Ippen ezs okbú folyemodok a nacsságos serkestő urhó, hogy kitenné azs ujságjába, hogy ha vóna ojan herceg-kisassony, vagy ha e nem vóna, hát valami pizses más nőcske a ki megsökne vélem, mer ha soká igy tart, hát magam sökök el a feleségemtű meg rajkóktú. Semmi de a világon semmi kereset.

Eddig még csak nyáron a vájogvetézbü kerestem egy kis pist, de mióta a tégla ócsób lett mint a vájog, hát azsóta többet koplalok mint éhezsek. A muzsika a meg ippen semmit se ér mán mir mer ebbe a pizstelen világba örül a vendig ha hitelbe ihat nemhogy még muzsikátassa is mogát.

Még ecsecser kirem a nacsságos serkestő urat, kenyerüljön rajtam ost tegye ki azs én bajomat a zujságba. Maj meglássa, hogy meghálájja est magának a Peti. Ő hogy teljesüjjön a sive sándika a nacsságos urnak addig is, est kivánnya

Peti
Primás a Csicsogóról.

VIDÉK.

A h.-böszörményi uj ev. ref. templom ügye. Alig két évvel ezelőtt látott napvilágot a „H.-Böszörmény és Vidékében“ egy czikk, mely egy második ref. templom épitésének szükséges voltát hangoztatta s már is egy év mulva meg lett hirdetve a pályázat a terv készitésre, melyen a dijat Lössinger Béla és Czopper Nándor budapesti fiatal épitészek nyerték el. Ez a terv belekerült a böszörményi ref. egyháznak pár ezer forintjába s mikor már a felépitéshez kellett volna fogni, akkor a budapesti mérnök-épitész egyletnek a tervre vonatkozó nem kedvező véleményezése alapján ezt a tervet mellőzték, s helyette elfogadták Gerster Kálmán budapesti hirneves müépitész által készitett tervét, melynek alapján a templom fel is épült. Most vették aztán észre a jó böszörményiek, hogy a templomtesthez a a görög stylben épült tornyocska kicsiny s egyáltalán nincs arányban a toronynak sem szélessége, sem magassága az ellaposodott templomtesttel. — Ebben a tárgyban röpiratok és izgatott hangon irt czikkek jelentek meg a helyi lapban. Az általános elégedetlenkedés arra birta a tervezőt s az épitési vállalkozót, hogy a templom rajzát elkészitsék a mit aztán Böszörményben közszemlére tettek ki. A képen elég impozáns is volt az épitendő templom alakja, mert az ellaposodott templomtestnek csak egy oldala látható rajta. Mindamellett is a torony iránti elégedetlenség nem csillapodott le. — Ezért a templomépittető bizottság az ünnep előtt gyülést tartott, melyen megjelentek a budapesti müépitészek, a vállalkozók s a munkavezető mérnök is. — Sóvágó G. főgondnok, elnök kijelenti, hogy sem ő, sem egyetlen egyháztag nincs megelégedve a toronynyal, izgatott vita után kimondja a bizottság — daczára, hogy a tervező s ellenőr a régi tervet most is czélszerünek jelentik ki, — hogy a torony bádogzata egy nyulványnyal magosittassék, a mit Röszler épitész — remélik — ingyen eszközöl, mert a 70 ezer frtban megszavazott templomépitési költségek helyett 95 ezer frtot fizet az egyház s minden tüzetesebb utánnézés nélkül megbizott a Gerster tervében s megszavazta a 95 ezer frt épitési költséget. Mindamellett is a vállalkozó a magositást 600 frton alul nem akarja csinálni. A templomépittető bizottság ugy a magositás tárgyában hozott végzést, mint a vállalkozó azon szándékát, hogy csak 600 frtért hajlandó azt eszközölni, a presbyteri gyülés elé terjeszti.

Iskolaépités H. Böszörményben. Csánky Viktor kir. tanfelügyelő erélyes hangu átiratott intézett a h.-böszörményi ev. ref. iskolaszékhez, melyben felsorolja azokat az osztályokat, melyekben tulzsufoltság van, megjelöli a használhatlan tantermeket, számszerint 8-at, melyek egy része agár s lóistállókból lett átalakitva, általában véve pedig mind ronda, piszkos helyiség. Ha az egyház ezen tantermek helyett ujakat nem épit, ugy a községi iskola felállitását fogja teljes erélylyel szorgalmazni. A megyei főorvos is megvizsgálta ezeket a czélszerütlen tantermeket s kinyilatkoztatta, hogy azokba többet gyermeket nem bocsát. Mindezek arra birták a h.-böszörményi ref. egyháztanácsot, hogy még ez évben a Kossuth-téren diszes uj, emeletes leányiskolát épittet, melynek költségeit négy régi iskola telkének eladásából fogják fedezni.

Törvényszék.

* **Végtárgyalások.** A büntető törvényszék április 13-tól április 18-ig a következő bünügyeket tárgyalja : április 13-án szerdán : Kujbus Mária s társai ellen lopás büntettéért, Varga János ellen hivatalos hatalommali visszaélésért, Király József s társai ellen lopás böntettéért ; április 14 én csütörtökön : Kelemen Mihály ellen gondatlanságból okozott sulyos testisértésért, Hajdu István ellen sikkasztásért, Nyiri János ellen összbüntetés, ugyanaznap itéletkihirdetések ; április 15-én pénteken : Szőke Ferencz ellen lopásért, Amsel Bernáth ellen gyujtogatásért.

Irodalom és müvészet.

Versek.

Irta: **Szaboleska Mihály.**

A jelenkori magyar lyra egyik legkiválóbb képviselőjének, Szaboleska Mihálynak régi és ujabb, de igazán legszebb versei jelentek meg most a „Magyar Könyvtár“ czimü népszerü és olcsó vállalatban. A verskötetből — mely 15 krajczárért kapható — mutatóul közöljük a következő bájos költeményt:

Drága kincse vagy te . . .

Drága kincse vagy te
Az édes anyádnak,
Akárkinek, tudom,
Oda sem adnának.

Oda sem adnának,
Akárhogy kérnének ;
Ha üveges hintón,
Jönnének is érted ! . .

Pedig én nem bánnám,
Ha eligérnének ;
Csak az utolsó szót
Tőled kérdenék meg.

Te meg nem felelnél,
Egyebet se rája :
Csak odaborulnál
Az anyád vállára.

S valamit, valamit
Sugnál a nevemmel,
Édes pirulással,
Édes szerelemmel ! . . .

— Azt, azt, a mit eddig
Egyetlen szerelmem,
Megmondani szóval,
Nem mertél, nekem sem !

* **„1848“**. A Jókai-Bródy-Rákosi-féle 1848-nak 16—20 füzetet kaptuk ma kézhez. A füzetek a szabadságharcz legérdekesebb eseményéről tájékoztatnak : az orosz betörésről, Buda ostromáról és a szerencsétlen segesvári csatáról. Az orosz betörés egy vad nép, vad tette, Buda ostroma egy lángeszü hős első rendü diadala.

Amaz tulzó politikai hevünkről, emez egy árulónak kiáltott hős honszeretetéről beszél. S a segesvári völgy . . . Ki ne tudná, miről emlékezetes az ? Az a völgy ereklyetartó, drágább aranynál, drágább igazgyöngynél . . . Ott fekszik Petőfi Sándor . . . Csillaghullás napja volt az, a melyen ő meghalt . . . Az az este gyászfátyolt teritett az egész hazára . . . Az a nap csodát mivelt, halhatatlanná tett egy megölt embert, dusgazdaggá egy szegény nemzetet s annak szegény, éhező, vézna diáknak, kicsapott színésznek, lánglelkü költőnek a nevében nagyobb kincscsel ajándékozta meg a nemzetet, mint a minő volt annak idején a mesés Corvina-könyvtár, Mátyás remek palotái és függő kertjei. A kinek lehellete él ma a mi hazánk levegőjében . . . S a fiatal hős mellett ott az öreg hadvezér. A ki lovagostorával harczol, sohasem huzza ki kardját, épen mint Napóleon, ki Párisból vezeti svájczi hadjáratát. A kis Bem is lovagostorával vágja ki magát, ha körülfogják, lovagostorával foglalja vissza ágyuit, midőn az orosz katonák elvitték azokat ; közéjük lép, végig vág rajtuk azzal a kis fonott korbácscsal : „Canaille, die sund meuve Kanoneu !“

Ezekről a csoda emberekről irt legendák vannak ebben az öt füzetben Bem, mint Petőfi idegen volt, előbbi szarmata lengyel, utóbbi tót és rácz szülők ivadéka s mégis mindkettő a magyar szabadság örökhirü bajnoka, a gyönge csunya emberek, a magyarok első daliái, azzal a vegyészszel együtt, a kit Eötvös, mikor nála tanári állást kért, a hadügyminiszterhez utasitott : „Mert a tanár is katonának áll ! ön katona volt s most tanárnak akarna menni. Az nem lehet !“ Görgei katonának ment s a magyar szabadságharcz fővezére lett belőle.

A csoda férfiak e könyvét, legendáikat minden magyarnak ismernie kell, annál is inkább, mert történetüket egy hozzájnk hasonló csoda ember mondja : Jókai Mór.

A könyvre előfizethetni Révai Testvérek irodalmi int. r,-t.-nál Budapest, Váczi u. 1. s bármely hazai könyvkereskedésben. Az egész munka 30 füzetben teljes és egy füzet ára 30 kr. Az egész mü diszkötésben 12 frt, velinpapiron 15 forint s egy forintos részletre is kapható.

* **Gyermek-divat**. Ezelőtt öt évvel, amikor ez az ujság megindult, sokan kérdezték, hogy van-e rá szükség. S nemsokára a közönség kedvencze lett a Gyermek-Divat. Tulajdonithatja pedig első sorban annak, hogy nem a gyermekek fölpiperézését tüzte ki czélul a minden hónap elsején megjelenő számában, hanem megtanitja a szorgos anyát, hogyan alakitsa át a nagyok viselte ruhát a kicsinyek számára. Persze e mellett nem feledkezik meg uj ruhák mintájáról sem, a mint azt a most szét küldött negyedik szám nyolczoldalas főlapjából is láthatjuk. Hetvenhat képpel ellátott magyarázatában ad utmutatást az anyáknak, megkönnyitve a dolgukat a minden számhoz mellékelt duplaóldalas nagy szabás-mintaivvel. A Gyermek-Divat azonban még olyasmivel is foglalkozik, a melyért föltétlen dicséretet érdemel. A főlap utolsó két oldalán játékok készitésére tanitja a gyermekeket és uj társas-játékokkal ismerteti meg őket. A lap előfizetési ára az április—juniusi negyedévre postán való megküldéssel 55 kr. Megrendelhető a kiadóhivatalban, Budapesten, Rökk Szilárd-utcza 4. szám.

CSARNOK.

Lakodalom után.

— Olasz novella. —

Irta: **Neera.** 27.

(Folyt. és vége.)

— Tudod lányom, vannak szavak, a melyeknek jelentőségével soha tisztába nem jövünk. Igy a szerelmet rendesen ugy képzeljük, mint minden földi boldogság quintessentiáját, mert gyermekkorunktól fogva annak festik etőttünk. A szerelem az a bolygó fény, mely a nedves talaj felett lebeg, a Szt. János bogár aranylámpása, egy illat, egy fuvalom, a mit szenvedélynek, extasisnak, gyönyörnek nevezünk el . . . Hangja kissé reszketett, aztán nyugodtan folytatta :

— És ha csalódásunk tudatára jutunk, nem a mi képzelmünk csalfaságát, hanem a szerelmét okoljuk, a mely nem lehet más, mint a mi mindig volt : káprázat, álom.

— Nem, anyám ! kiáltott fel Mártha, ki mindeddig nyugodtan feküdt a vánkoson és most lázas izgatottsággal, szikrázó szemekkel, biborban égő orczákkal emelkedett fel. Van szerelem. Képzelj egy fiatal leányt, a ki élete nyolcz-tiz évét a becsület és szerelemről alkotott nézetek közt töltötte. Szeretni akar, mert a benső ösztön sugallja, mert azt hallja és olvassa, hogy a szerelem a legnagyobb földi boldogság és hogy a nő szerelemre van teremtve. Maga a vallás beszél róla és szentséggé avatja. A lány tisztességes akar lenni és azt a női becsületet meg akarja őrizni, mely szeméremből és tartózkodásból áll és melyet a férfi nem ismer, azt a szigoru kötelmet, a melyet csak a nő számára találtak ki és a mely őt arra inditja, hogy undorral forduljon el mindattól, a mi távolról is hasonlit a hibára. Mit tesz hát a lány ? Ezt a két illusiót egyesiti és e két hitágazat, e két reális dolog egybeolvadásából származik az a testetlen légies, legmagasztosabb és egyuttal legnevetségesebb valami, a mit eszménynek neveznek.

Ha most ez a lány, kilépve az életbe, nem tudja e két törekvést megvalósitani, ha látja, hogy a szerelem nem mindig együtt jár a becsületességgel és nem annak jutalma, hogy e kettő nincs mindig összhangban és egymást néha meg nem érti, akkor megjő a perez, midőn egyikök...

Oldofrendiné megijedt, mitha örvény előtt állna és elragadtatva Mártha buzgalmától, asszony voltának tudatára jutott és nyugodt higgadtságával furcsa ellentétben álló hévvel felelt.

— A szerelem illusio. Azt hiszed, hogy a világon volna annyi cselekvés, hogy a müvészet létrehozná remekeit, a jámborság emelné az oltárait, a hazaszeretet szülné a hőseit és a vallás a vértanuit, ha léteznék olyan szerelem, a minőt te gondolsz. Mért ápoljuk mi a virágot és mért tartunk madarakat a kalitkában ? Minek olvasunk könyveket és töltjük meg a házat kézimunkákkal, ha tényleg léteznék oly szerelem, mely betölthetné a nő életét ?

— És mégis a szerelem az, a mely lelkesiti a müvészetet, a mely szüli a könyörületett.

— Azaz, a szelem csalódásai, az az absolut lehetetlenség, hogy a szerelemmel, egyedül a szerelmmel kielégitsük az eszmény utáni sovár vágyódást. Az egész világ elpusztulna, semmi, hallod, — semmi nem volna többé a világon, ha a szerelem tartós lehetne.

Mártha meglepetten tekintett anyjára, kinek szeme szokatlan lángot lövellt, oly benső tüzről tanuskodva, melyről eddig fogalma se volt.

Egy perczig hallgatott, aztán könyes szemekkel rebesgette :

— És mégis van szerelem. A kis benyiló templomi csendjében ugy hangzott e szó, mint ünnepélyes egyházi responsorium.

— Hallgass meg leányom, szólt Oldefriedné, megragadva leánya kezét, vegyünk más esetet. Tegyük fel : egy fiatal asszony, ki szabadon rendelkezhetik sorsa felett, élte utján megtalálta a szerelmet.

— Tehát mégis létezik ?

— Oh Istenem, a vágya, az álma, az illuziója létezik. A mindent feledtető lang heve, a gyönyör, melyben a kéj tüze jéghidegséggel határos, az létezik. De mert minden elmulik, mert a legőszintébb odaadásból semmi se marad, mert a szerelmesek idővel elidegenednek és egymással érintkezhetnek, anélkül, hogy szivük vagy érzékük rezgésbe jönne, azért tagadnunk kell a szerelmet, annak lételét. Hidd meg, én ismertem ilyen asszonyt. Higyj nekem.

Egymásba kulcsolt kezekkel, mélyen néztek egymás szemébe.

— Tehát nincs semmi? sóhajtotta végre Mártha.

Egyszerre összerezzent. Sajátságos rázkódtatás hatotta át egész bensőjét, lénye megremegett valami uj ébredő élet megnyilatkozásában. Ugy érezte, mintha egy parányi kéz kopogtatna a szive ajtaján és egy finom kis hang mondaná : „Én vagyok az igazság, én vagyok a szerelem.“

— A férfiak — folytatta Oldofrediné — megismerik a szerelmet és átmennek aztán más dolgokra. De mi nők nem élhetünk a szerelem folytonos illuziója nélkül. Azért adatott nekünk a vallás, az anyai szeretet. Ez is szerelem más alakban.

Mártha hallotta anyja suttogását, ölében kulcsolt kezekkel behunyt szemekkel feküdt a vánkosain, de metsző fájdalom reszkettette meg egész valóját. Maga előtt látta azt a csókot, azt az ölelést. De van szerelem!

Forró könyek peregtek le arczán.

— Mártha, Mártha, suttogta édes anyja, föléje hajolva, anyai szive sejtelmével érezve a lánya lelkében duló tusát.

— És ha csak sugár is, mely felvillan és elalszik, illuzio, mely feltünik és elmulik, egy percz álma és kéje, mégis itt van, ha csupán oly sugár is, mely nem minden szivnek melegit, ha csak oly álom is, mely nem minden éjt üdvözit.

És a kis kéz csak kopogott tovább a szivén.

— Én vagyok a szerelem, én vagyok az igazság.

És Mártha mintegy álomban látott egy szép nyári tájképet, az árnyatadó fákat, a melynek ágain egy kis pók szőtte ezüstszálait. Ha az egyik szál elszakadt, ujat szőtt és megint ujat. A háló óriási terjedelmüre nőtt, — kiterjedt az egész égbolt felett, szédítő magasságig emelkedve.

Az emberi élet nagy szövedéke volt az, a küzdők és türők napról napra megujuló munkája, mely az ürre támaszkodik és a nap felé tör millió kinzott sziv, millió agyongyötört agy iszonyu küzdelme, a melylyel ezüst szálaik hálóját kivetik az ösmeretlen titkai után.

És a szálak megszakadnak, a szövedék szertefoszlik, a boldogság mindig egy kis bogár megfoghatatlan szövedékétől függ.

De se baj. Minden meghal és ujra születik, a nyiló sir bölcsőül szolgál, a vérző, könyező szivek uj vér és uj könyárt szolgáltatnak a létnek. Előre, Bátorság! Minden ma után jő egy holnap.

A halovány szép arcz ott nyugodott a vánkosokon.

— Mártha gyermekem, ebben összpontosul minden.

Mártha, felvetette a szemét és Oldofrediné mélyen betekintett a felragyogó szempárba.

A két anya megértette egymást.

KÖZGAZDASÁG.

Érték-tőzsde.

A debreczeni Közgazdasági Bank Részvénytársaság közlése.

1898. április hó 13-án.

Államadósság:

Magyar aranyjáradék 4% —	120.75	121.25
„ vasuti beruházási köt. 4½%	122.—	123.—
„ koronajáradék 4% — —	99.20	99.70
„ regále vált. köt. 4½% —	101.—	102.—
Osztrák aranyjáradék 4% —	122.25	122.75
Egységes államkötvény 4²/₁₀%	102.—	102.50
Tisza-szegedi 4%-os nyer.-sorsj.	140.—	141.—

Részvények:

Magyar hitelbank részvény —	375.25	375.75
Osztrák hitelbank részvény —	355.70	355.90
Magyaripar- és keresk. bank. r.	102.50	103.—

Sorsjegyek:

Magyar jelzálogban 4%-os sorsj.	122.—	123.—
„ „ 3%-os „	102.75	103.75
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	119.50	120.50
Magyar vörös keresztsorsjegy	10.30	10.80
Osztrak „ „ —	20.25	20.75
Olasz „ „ —	12.—	12.50
Bazilika sorsjegy — — —	6.70	7.20
Jó-sziv „ — — —	3.80	4.20

Pénznemek:

Cs. és kir. arany — — —	5.63	5.73
20 márkás arany — — —	11.75	11.79
20 frankos arany — — —	9.52	9.56
1 Sovereigns — — —	12.07	12.11

Budapesti gabonatőzsde.

I. Készáru-üzlet.

1898. április 12-én.

Buzaüzlet ma lanyha hangulatban nyilt meg, a kinálat, a kereslet mérsékelt volt. — Elkelt 20.000 mm. eleinte nehány krral olcsóbb, utóbb azonban váliozatlan áron.

Egyébb gabonanemüekben csekély volt a forgalom változatlan áron.

Eladattak:

Buza. Tiszavidéki. 100 mm. 78 k. 13.50 forinton, 1000 mm. 75 k. 13.25 forinton, 100 mm. 75 k. 13.25 forinton, 100 mm. 78·5 k. 13.25 frton, 100 mm. 75 k. 13.17 frton, mind három hónapra.

II. Határidő-üzlet.

Az irányzat csöndes volt s az árak tartottak voltak, a forgalom mérsékelt volt.

Hivatalos záróárfolyamok déli 1 órakor.

Buza szeptemberre	12.60—12.63
„ márcz.—ápr.	12.30—12.32
Rozs márcz.—ápr.-ra	8.65— 8.67
Tengeri máj.—jun.-ra	5.25— 5.28
Zab márcz.—ápr.-ra	7.07— 7.10

Délután 4 órakor zárlat:

Buza tavaszra	12·62—12.63
„ őszre	9.38— 9.39
Rozs tavaszra	8.67— 8.68
Zab „	7.39— 7.40
Tengeri máj.—jun.	5.85— 5.86
Repcze augusztusra	12.40—12.50

DEBRECZENI VÁROSI SZINHÁZ.

Folyószám 191. Páros bérlet 148.

Ma, szerdán, 1898. április 13-án:

először

Adorján báró.

Pályanyertes szinmü 4 felvonásban. Irta *Prém* József.

Személyek:

Gróf Salgó Dénes — — —	Szathmáry Á.
Szidónia a leánya — — —	Fái Flóra.
Gertréd kisasszony — —	Kiss Iréu.
Báró Zalathnay Kázmér —	Fenyéri Mór.
Özv. gróf Salgó Miklósné, szül. báró Zalathnay Hedvig a testvére — — — —	F. Csigaházy.
Báró Zalathnay Adorján, az unokaöcsesük — —	Vidor Dezső.
Gróf Bellus Fedor, huszárhadnagy	Delli H.
Gróf Mindszenty Jenő, ulánus-főhadnagy — — —	Tanay Fr.
Özv. Báró Lethenyeyné —	Cserényi A.
Irén, a leánya — — —	Szabó Irma.
Vasvári Vass Henrik, képviselő	Szentes J.
Piroska, az unokahuga —	Halmi Margit.

Holnap csütörtökön, április hó 14-én:

Ugyanez.

Kiadó és laptulajdonos:

Csokonai nyomda- és kiadó-részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: Koncz Ákos.

Főmunkatárs: Ujlaki Antal.

Köhögés

és rekedtség ellen legjobb a RÉTHY-féle PEMETEFÜ CZUKORKA. Kapható minden gyógyszertárban Egy doboz ára 30 kr. 5 dobozzal bérmentve küld a Sas gyógyszertár B.-Csabán. Csak akkor valódi, ha minden doboz fenekén ezen aláirás látható.

Réthy Béla gyógyszerész

4—10—8

Férfiruhákra

Peruvien, Tricot, Doscin, brassói és gácsi

divatposztók

olcsó szabott árakon kaphatók

Szabó Lajos Fiai

czégnél, 1041

Debreczen, Rózsatér.

ad. 623. m. k.
1898.

Pályázati hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város területén a városi vizvezeték czéljaira végzendő **mély furási munkák** biztositására **zárt ajánlati versenytárgyalás** hirdettetik.

A pályázati feltételek a városi mérnöki hivatalban (Hungária épület II. emelet 11. ajtó) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A pályázatban részt vehet minden magyar honos, ki ezen munkák elvégzésére képességét és gyakorlatát elfogadható okmányokkal igazolja.

Ajánlattevő köteles ajánlatához 300 frt azaz háromszáz forint bánatpénzt készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban csatolni s ezen bánatpénz ajánlata elfogadása esetén 600 frtra lesz kiegészitendő — s mint biztositék a városi házi pénztár által letétben fog őriztetni.

Az ajánlatba hozandó egységárak számmal és betüvel is tisztán kiirandók s kijelentendő határozottan, hogy a helyi viszonyokat ajánlattevő ismeri s a feltétele ket kötelezőnek elfogadja.

Az irásbeli zárt ajánlatok **1898. évi május hó 2-án délután 5 óráig** a városi mérnöki hivatalnál nyujtandók be.

A beérkezendő ajánlatok május hó 3-án d. e. 10 órakor ugyanott nyilvánosan fognak felbontatni.

Elkésve beadott, távirati vagy utóajánlatok, valamint kétes kifejezéseket tartalmazó ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A munkálatok vezetésével megbizott, „M. kir. közegészségügyi mérnöki hivatal“ részére fenntartatik azon jog, hogy a beérkezendő ajánlatok közt szabadon választhasson, vagy az ajánlatok mellőzésével a munka kiviteléről másképen gondoskodhassék.

Debreczen, 1898. ápril hó 9-én.

359—2—1 **Mérnöki hivatal.**

Spora-féle **KLATTAUI** világhirü

disz-szegfü.

Kitüntetve: Prága, Bécs, Lyon, Antwerpen, Amsterdamban stb. a **legmagasabb dijakkal.**

Óriás szegfü

5 drb 4 frt 50 kr. — 10 drb 8 frt.

Disz-szegfü

10 darab 3 frt; 20 darab 5 frt 50 kr., 50 darab 13 frt; 100 darab 25 frt.

Remontan szegfü

10 db 4 frt; 50 db 16 frt; 100 db 30 frt.

Kerti szegfü

10 drb 1 frt; 100 drb 9 frt.

Árjegyzékek cseh, német és magyar nyelven **ingyen és bérmentve.**

Fr. Spora

szegfü-kivitel KLATTAU (Csehország).

Legjobb franczia mosószer

LESSIVE PHÉNIX

Phénix-mosószer,

J. PICOT szabadalma Páris.

A fehérnemü fenntartására és szépitésére.

Legjobban moshatnnk mindent szappan, szóda, hamu stb. nélkül.

Kezesség ártalmatlanságáért.

Lessive-Phénix

Kapható minden füszerkereskedésben és droguériában eredeti csomagokban.

Képviselőség:

Békés Adolf, Debreczen.

A buzinkai uradalomban (Abaujmegye) **1000 darab nemesitett**

rózsa

negyven legszebb fajból, **eladó.**

Ára 1 méter magasságig **35** kr., 1 méteren felül **50** kr. Bővebb felvilágositást ad az **uradalmi intézőség.**

Legjobb magvak

az eredeti

Erfurti magvak.

Kaphatók:

Deutsch Albert és fiánál

Hatvan-utcza 96.

Lóhere és luczerna-magvakat tisztitani és aranykamentesiteni felvállalunk.

128. 9—1

Egy csepp

a zsebkendőre elég, hogy annak napokra a legfinomabb természetes, frissen szedett

Rhein-Veilchen

(Rajnai ibolya)

kedves illatát adja. Valódian csak

Ferd. Mülhens

Köln a. Rh. Glockengasse Nr. 4711. gyrtja.

Minden jobb illatszerüzletben kapható.

Hadd mondja egyik a másiknak,

hogy a Doering-szappan, a hölgyek kedvelt szappana csak akkor valódi, ha a felirást **„Mit der Eule“ (a bagolylyal)** viseli és ha ez nemcsak a szappanon, hanem a csomagolás czimkéjén és zárójegyén is rá van nyomva. — Minden ilyen darabért azon biztositék nyujtatik, hogy a szappan teljesen neutrális, kellemes, tiszta és mindenekfölött zsiradékdus. — A **Doering-féle**, bagolylyal ellátott szappan vevője ennélfogva bizonyos lehet arról, hogy ezen szappannal a világ legjobb, leghatásosabb és legkedveltebb szappanát birja, ámbár **30 krért** mindenütt megveheti.

KEIL-LAKK

(Glasur)

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára.
1 nagy palaczk ára frt 1.35 kr. — 1 kis palaczk ára 68 kr.

Viasz-kenőcs

legjobb és legegyszerübb beeresztő szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képkeretek stb. bearanyozására. 1 kis palaczk ára 20 kr.

Fehér „Glasur-fénymáz“

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnani befestésére.
1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr.

Mindenkor kaphatók: 236—12—

Szent-Királyi Tivadar czégnél **Debreczenben.**

Uj különleges gépgyár!

Alólirott czég tiszteletteljesen tudatja a n. é. gazdaközönséggel, hogy Debreczen sz. kir. város belterületén, **N.-Várad-utcza 2227. sz. a,** a régi a jó hirnevü Borsányi Viktor-féle gépgyártelepen egy, a mai igényeknek megfelelő, gőzerőre berendezett

különleges gépgyárat

létesitett, melyben a különleges gépgyártáson kivül elvállal minden, a gépészet körébe vágó **uj eszmék keresztülvitelét és szabadalomra való bocsátását**, uj gépalkatrészek készitését, házi, valamint nagyobb szabásu **fürdők és szeszgyárak** berendezését, kutszivattyúk felállitását, ugy ezen, mint minden más **gazdasági gépek javitását** és uj gépek eladását, főleg **cséplőgépek átalakitását,** több hiteles okmányokkal elismert és mezőgazdasági működési kiállitásokon érmekkel kitüntetett, szabadalmazott kettős müködésü pótszalmarázókkal teljes garantia mellett; czégünk elvállalja az ajánlott pótszalmarázót bármily nagyságu cséplőgépre, minden fizetési kötelezettség nélkül felállitani és csak akkor kötelező a megrendelés és fizetés, ha a gép egy hónapon át minden hiba nélkül a hozzá füzött reményeknek megfelelt és jónak bizonyult.

Ezeken kivül elvállal a czég uj, szabadalmazott, kettős müködésü pótszalmarázóval ellátott cséplőkészléteivel a n. é termelő gazdaközönségtől **csépléseket,** a megszokott százalék mellett; értekezhetni e végett a gyár irodájában, Nagy-Várad-utczán.

Kérve a becses pártolást, maradtunk tisztelettel

Medgyessy L. és társai

Első Hazai különlegességi gépgyár

DEBRECZEN.

„Csokonai“ nyomda és kiadó r.-t. nyomása. 1898.